

Kuntasektorin arkkitehtuuriryhmä

Liite 1: Henkilöstöhallinnon sanasto

Versio 1.0

Sanasto

Helsinki 2014

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Henkilökohtainen lisä	Henkilökohtaista lisää maksetaan työsuorituksen arvioinnin perusteella virka- ja työehtosopimusten ja paikallisesti määriteltyjen kriteerien perusteella.		
Henkilön perustiedot	Henkilöön liittyvät tiedot, joita käytetään useissa prosesseissa ja järjestelmissä.	Henkilötiedot	
Henkilöstö	Henkilöt, joilla on tarkastelupäivänä voimassaoleva palvelussuhde.		TotIT
Henkilöstökoulutus	Työnantajan henkilöstölleen järjestämä sisäinen tai ulkoinen koulutus.		JHSmeta.fi
Henkilöstökustannus	Henkilöstökustannukset muodostuvat henkilöstölle maksetuista bruttopalkoista (sisältää kaiken työntekijälle maksetun rahapalkan sekä luontaisetujen verotusarvon) ja niihin liittyvistä lakisääteisistä ja vapaaehtoisista kustannuksista.		TotIT
Henkilöstömäärä	Tietyllä poikkileikkaushetkellä (yleensä kuukauden viimeinen päivä) palvelussuhteessa olevan henkilöstön määrä (koko henkilöstö).		TotIT
Henkilöstön kehittämissuunnitelma	Henkilöstön laadullisen tarpeen mukaan tehtävä osaamisen kehittämissuunnitelma.		
Henkilöstömäärän ennuste	Ennuste toiminnan edellyttämästä tulevasta henkilöstömäärästä.		TotIT
Henkilöstön poistuma	Kunnan palveluksesta erilaisista syistä poistuvien määrä.		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Henkilöstön vaihtuvuus	Vuoden aikana toistaiseksi voimassaoleviin palvelussuhteisiin tulleiden ja toistaiseksi voimassaolevista palvelussuhteista eronneiden henkilöiden lukumäärä tai tulovaihtuvuus ja lähtövaihtuvuusprosentit.		TotIT
Henkilöstöraportti	Henkilöstöraportti antaa tietoa organisaation henkilöstövoimavaroista, henkilöstövoimavarojen käytöstä ja henkilöstövoimavaroissa tapahtuneista muutoksista. Siinä esitetään henkilöstön määrällisiä ja laadullisia tunnuslukuja, kehittämistoimenpiteitä ja niiden vaikutuksia henkilöstöön, toimintaan ja talouteen.	Henkilöstökertomus, henkilöstötilinpäätös	
Henkilöstösuunnitelma	Henkilöstön määrällinen ja laadullinen sekä henkilöstön kehittämisen suunnitelma, jossa ennakoidaan näiden vaikutuksia henkilöstöön, toimintaan ja talouteen.		
Henkilöstötarve	Kunnan toiminnan edellyttämä henkilöstön määrä ja osaaminen.		
Irtisanoutumisilmoitus	Työntekijän esimiehelle tai päättävälle toimielimelle tekemä ilmoitus palvelussuhteen päättämisestä.		
Kehittymissuunnitelma	Työntekijän henkilökohmainen kehittymissuunnitelma		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Kehittämis- ja koulutus-suunnitelma	Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämistä koskeva kehittämis- ja koulutussuunnitelma	Koulutussuunnitelma	
Kehityskeskustelu	Esimiehen ja alaisen välinen alaisen työtä, työtilannetta, osaamista ja näiden kehittämistä sekä työn tavoitteita ja tavoitteiden toteutumista koskeva säännöllisin välein käytävä keskustelu, joka on oleellinen osa organisaation henkilöstöjohtamista.		TotIT
Kelpoisuusehto	Lainsäädännön edellyttämä tai työnantajan määrittelemä virassa tai tehtävässä edellytettävä koulutus ja/tai kokemus.		TotIT
Koulutus	Tehtävään valinnan edellyttämä koulutus ja ammattitaitoa ja tehtävistä suoriutumista lisäävä täydennyskoulutus		JHSmeta.fi
Koulutushakemus	Työntekijän esimiehelle tekemä koulutuspyyntö sisäiseen tai ulkoiseen koulutukseen.		
Koulutusohjelma	Tarjolla olevat koulutukset		
Matkalasku	Asiakirja, jolla työntekijä laskuttaa virka- tai virantoimitusmatkasta aiheutuneita kuluja.		
Matkasuunnitelma	Erittely suunnitellusta virkamatkasta ja arvio siihen liittyvistä kuluista.		
Määräaikainen palvelussuhde	Palvelussuhde, jonka päätyminen on työ sopimuksessa / viranhoitomääräyksessä sidottu tiettyyn aikaan, tehtävään tai ta-		TotIT

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
	pahtumaan.		
Organisaatiotiedot	Organisaation rakenne, sisältää henkilöorganisaation, palveluorganisaation, talousarviorakenteen, toimipaikkaorganisaation.		
Osaaminen	Tehtävän edellyttämä tai muu erityinen tietotaito.		
Osaamiskartoitus	Prosessi, joka tekee osamista näkyväksi ja toimii keskeisenä kehittämisen välineenä sekä organisaatio- että yksilötasolla. HUOM. Osaamiskartoituksen tavoitteena on selvittää organisaation osaamistasoa ja kartoittaa tehtävissä menestymisen kannalta keskeiset vahvuudet ja kehittämisalueet. Samalla ennakoidaan tulevaisuuden tarpeita, minkä perusteella voidaan saada tarve ja osaaminen kohtaamaan.		TotIT
Osaamiskartta	Organisaation tai sen osan osaamiskartoituksen tulos.	Osaamisprofiili	
Osaamistarpeet	Kunnan menestystekijöistä johdettu kuntatason ydinosaaaminen, jota tarvitaan, jotta kuntastrategian tavoitteet toteutuvat. HUOM. Minkälaista osaamista työn suorittaminen vaatii.		TotIT
Osaamistarve	Tehtävän vaatimusten edellyttämä osaaminen nyt ja tulevaisuudessa.		
Palkanmaksuperusteet	Virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkan teh-		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
	täväkohtaiset ja henkilökohtaiset osat		
Palkitseminen	Johtamisen väline, joka tukee organisaation strategiaa ja tavoitteiden saavuttamista. Palkitseminen voi olla aineellista tai aineetonta.		
Palkkalaskelma	Erittely maksetuista palkoista ja muista korvauksista		
Palkkaus	Aineellinen vastike työstä. Palkkaus perustuu tehtävien vaativuuteen ja henkilökohtaiseen työsuoritukseen.		
Palvelussuhde	Palvelussuhde on työnantajan ja työntekijän välinen yksityisoikeudellinen työsopimukseen perustuva työsuhde tai työnantajan ja viranhaltijan välinen viranhoitomääräykseen perustuva julkisoikeudellinen virkasuhde.		TotIT
Palvelussuhdetiedot	Palvelussuhteeseen liittyvät tiedot, joita käytetään useissa prosesseissa ja järjestelmissä.		
Palvelussuhteen kesto	Palvelussuhde on voimassa toistaiseksi tai määräajan.	Palvelussuhteen luonne	TotIT
Palvelussuhteen muoto	Palvelussuhde on julkisoikeudellinen virkasuhde tai yksityisoikeudellinen työsuhde.	Palvelussuhteen laji	TotIT
Perehdytys	Toimenpiteet, joilla uusi työntekijä tutustutetaan organisaatioon, sen toimintaan ja käytäntöihin sekä työtehtäviin.		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Perehdytysuunnitelma	Suunnitelma uuden työntekijän tutustuttamiseksi organisaatioon, sen toimintaan ja käytäntöihin sekä työtehtäviin.	Perehdyttämisohjelma	
Poissaolo	Säännöllistä työaikaa vähentävä aika (esim. poissaolo sairauden ja perhevapaiden vuoksi).	Keskeytys	TotIT
Rekrytointi	Työntekijän/viranhaltijan hankinta työtehtävään.		TotIT
Rekrytointikanava	Rekrytoinnissa apuna käytettävät tieto- ja ilmoittelukanavat.		TotIT
Rekrytointikustannukset	Rekrytoinnista aiheutuneet kustannukset.		TotIT
Rekrytointitapa	Ulkoinen/julkinen haku tai sisäinen haku.		
Rekrytointitarve	Toiminnan edellyttämä lisähenkilöstön tarve.		
Tehtävä	Yksilöity tehtävä palvelutarpeen täyttämiseksi.		
Tehtäväkohtainen palkka	Tehtäväkohtaisen palkan määräytymisperusteena on ensisijaisesti tehtävien vaativuus.		
Tehtävän osaamisvaatimukset	Tehtävän edellyttämä osaaminen.		
Tehtävän vaatimus	Tehtävään vaadittava koulutus, työkokemus ja erityistaidot sekä muut eduksi luettavat asiat.		
Tehtävän vaativuus	Tehtäväkuvauksen perusteella määritelty tehtävän vaativuustaso		
Tehtävätieto	Yksilöidyn tehtävän sisältö.		
Toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde	Palvelussuhde, jonka päättymistä ei ole sovittu työsopimuksessa/määrätty viranhoitomääräyksessä.	Vakituinen palvelussuhde	TotIT

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Tulospalkkio	Tulospalkkio perustuu palvelujen tuloksellisuuden parantamiseksi asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tai ylittämiseen.		
Työaika	Aika, jonka työntekijä/viranhaltija on työnantajan käytettävissä ja työhön käytetty aika.		KVTES
Työaikamuoto	Työnantaja valitsee työaikalain ja virka- ja työehtosopimuksen rajoissa sen työaikamuodon, joka on toiminnan ja tehtävien suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaisin.	Työaikajärjestelmä	KT
Työajan kirjaus	Työntekijän antama ilmoitus toteutuneesta työajasta.		
Työajan tasoittumisjärjestelmä	Järjestelmä keskimääräiseksi järjestetyn työajan tasoittumiseksi. Tasoittumisjärjestelmästä käy ilmi tasoittumisjakso ja kunkin viikon säännöllinen työaika ja mahdollisuuksien mukaan vapaapäivät.		KVTES
Työhyvinvointi	Työntekijän kokemus hyvästä työstä ja työyhteisöstä.		
Työkyky	Ihmisen fyysisten ja psyykkisten voimavarojen ja työn välinen yhteensopivuus ja tasapaino.		
Työpaikkahakemus	Työnhakijan lähettämä hakemus avoimeen työpaikkaan.		
Työpaikkailmoitus	Työnantajan ilmoitus haettavana olevasta työpaikasta.		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Työsopimus	Yksityisoikeudellinen sopimus, jolla työntekijä sitoutuu henkilökohtaisesti tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan.		
Työsuhde	Työsuhde syntyy, kun työntekijä on tehnyt suullisen tai kirjallisen työsopimuksen ja ryhtyy tekemään työnantajalle työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena.		TotIT
Työsuojelu	Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot ja tukea työntekijöiden työkykyä.		
Työsuoritusarvio	Arvio henkilön suoriutumisesta tehtävästään.		
Työturvallisuus	Työturvallisuus on työturvallisuuslakiin perustuvaa toimintaa, jonka tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi.		
Työvuoroluettelo	Luettelo, josta käyvät ilmi työntekijän säännöllisen työajan alkamisen ja päättymisen sekä päivittäisen lepoajan ajankohdat.	Työvuorosuunnitelma	KVTES
Täydennyskoulutus	Aikaisempaa koulutusta tai ammattipätevyyttä täydentävä ja ajanmukais-tava koulutus.		JHSme-ta.fi
Täyttölupa	Organisaation määrittelemän hyväksyjän antama lupa uuden työntekijän rekrytoimiseen.		

Termi tai lyhenne	Määritelmä tai selitys	Synonyymi/ huomautus	Lähde
Valintapäätös	Päätös tehtävään valittavasta henkilöstä	Rekrytointipäätös	
Viranhoitomääräys	Julkisoikeudellinen määräys, joka annetaan virkaan valitulle kirjallisesti.		
Virkasuhde	Virkasuhteeseen on kuntalain mukaan palkattavana, jotka tehtävissään käyttävät julkista valtaa.		TotIT
Vuosiloma	Poissaolo, jonka syynä on vuosilomalain ja virkatyöehtosopimusten mukaisesti annettava palkallinen loma.		TotIT

Sanaston määrittelyssä käytetyt lähteet:

TotIT Henkilöstöhallinnon sanasto	https://wiki.julkict.fi/julkict/projektit/totit-toiminnan-ja-talouden-johtaminen/totit-henkilosto-ja-taloushallinnon-sanastot/view
KVTES Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus	http://www.kuntatyönantajat.fi/fi/sopimukset/kvtes/Sivut/default.aspx
KT Kuntatyönantajat	http://www.kuntatyönantajat.fi
JHS-sanastotyökalu	http://jhsmeta.fi/